

INHOUDSTAFEL

BEHEER VAN DE GEBEURTENISSEN DIE ZICH HEBBEN VOORGEDAAN OP DE SITE VAN DE ONDERNEMING MEISTER BENELUX IN SPRIMONT -----	1
1. OPDRACHT _____	1
2. PROBLEEMSTELLING _____	1
3. ONDERZOEKSDADEN _____	1
4. ANALYSE _____	3
4.1. Intelligence led policing -----	3
4.2. Risicoanalyse -----	4
4.3. Wettelijk en reglementair kader – betrekkingen met de overheden -----	6
4.4. Partnerschappen -----	8
4.5. Middelen en hun inzet -----	8
4.6. Briefings en debriefings -----	10
4.7. Impact op het dagelijks leven van de bewoners -----	11
5. CONCLUSIE(S) EN AANBEVELING(EN) _____	12
5.1. Conclusies -----	12
5.2. Aanbevelingen -----	13
6. BIJLAGEN _____	15

BEHEER VAN DE GEBEURTENISSEN DIE ZICH HEBBEN VOORGEDAAN OP DE SITE VAN DE ONDERNEMING MEISTER BENELUX IN SPRIMONT¹

1. OPDRACHT

1. Een toezichtsonderzoek voeren naar het beheer van de gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan op de site van de onderneming MEISTER BENELUX in SPRIMONT op 26 februari 2012.

2. PROBLEEMSTELLING

2. Terwijl er een sociaal conflict aan de gang is bij de firma MEISTER BENELUX, proberen twee bewakingsfirma's daar, in opdracht van de commercieel directeur van de fabriek, stukken weg te halen die vervaardigd zijn op de site van SPRIMONT. De aanwezige werknemers lichten onmiddellijk de lokale politie en hun vakbondsafgevaardigden in.

3. Tijdens die actie, waarover snel bericht wordt in de media, wordt gewag gemaakt van het gebruik van verboden wapens en van het feit dat de leden van de private militie onder politie-escorte teruggekeerd zouden zijn naar Duitsland, zonder eerst geïdentificeerd te zijn.

3. ONDERZOEKSDADEN

4. Overeenkomstig de wens van de heer Raadsheer DEJEHANSART, werd een stappenplan² opgemaakt met alle geplande onderzoeksdaden. Die daden berusten op:

- 1) enerzijds, de thema's uiteengezet in het verslag³ betreffende de vergaring van informatie over de incidenten die zich op 26 februari 2012 voorgedaan hebben op de site van MEISTER BENELUX, waarvan een kopie als bijlage gevoegd is;
- 2) anderzijds, het analysemodel van het beheer van een gebeurtenis door de politiediensten⁴ goedgekeurd door het Vast Comité P.

5. Ingevolge deze eerste stappen werden de volgende onderzoeksdaden gesteld:

¹ Dossiernummer 22455/2012.

² Dienst Enquêtes P – verslag 201230941 van 20 maart 2012.

³ Dienst Enquêtes P – verslag 201229055 van 15 maart 2012.

⁴ Dienst Enquêtes P – verslag 2011107718 van 26 oktober 2011.

- 1) verzamelen en analyseren van de informatie verspreid door de pers;
- 2) gesprek met HCP (hoofdcommissaris) Didier WILLEMART, korpschef van de politiezone SECOVA, (toentertijd) gedetacheerd bij het kabinet van mevrouw de minister van Binnenlandse Zaken;
- 3) verzamelen en analyseren van de documenten opgesteld binnen de politiezone SECOVA in de dagen volgend op de feiten die ons bezighouden;
- 4) verzamelen en analyseren van de informatie in het bezit van de federale politie, algemene directie van de bestuurlijke politie, directie van de operaties inzake bestuurlijke politie (DGA/DAO);
- 5) verhoor¹ van de sociaal bemiddelaar, de heer Jean-Marie FAFCHAMPS;
- 6) gesprek met de arbeidsauditeur van LUIK, de heer FALMAGNE;
- 7) ontvangst van een listing genaamd « chronologie d'événement » (chronologie van gebeurtenissen) gegenereerd door het CIC (communicatie- en informatiecentrum) van LUIK en van een CD met de 4 552 communicaties geregistreerd in het kader van de incidenten die zich hebben voorgedaan bij MEISTER BENELUX;
- 8) gesprek met de burgemeester van SPRIMONT, de heer ANCION;
- 9) verhoor² van FORTE Giovanni, vakbondsafgevaardigde ACV Metea;
- 10) verhoor³ van PETIT, René, regionaal secretaris ACV Metea;
- 11) verhoor⁴ van GOMEZ, Francisco, voorzitter van de federatie van de metaalbewerkeren van de regio LUIK-LUXEMBURG, ABVV;
- 12) verhoor⁵ van MOENS, Patrick, regionaal secretaris ABVV;
- 13) gesprek met mevrouw de Eerste substituut van de procureur des Konings te LUIK, mevrouw WOLF, magistrate met wachtdienst op 26 februari 2012;
- 14) exploitatie van de beelden geregistreerd door de bewakingscamera's van de firma MEISTER BENELUX;
- 15) gesprek met CP (commissaris van politie) Christophe ROMBOUX, docent aan de Nationale School voor Officieren;

¹ Dienst Enquêtes P – verslag 201234992 van 3 april 2012.

² Dienst Enquêtes P – verslag 201245504 van 7 mei 2012.

³ Dienst Enquêtes P – verslag 201245505 van 7 mei 2012.

⁴ Dienst Enquêtes P – verslag 201245506 van 9 mei 2012.

⁵ Dienst Enquêtes P – verslag 201245507 van 9 mei 2012.

- 16) verhoor¹ van CP (commissaris van politie) Rudy MISSAIRE, centraal coördinator van de interventieploegen van de politiezone LUIK op 26 februari 2012;
- 17) verhoor² van HINP (hoofdinspecteur van politie) Maria-Magdalena KEIL, verantwoordelijke voor de eerste politieploeg die ter plaatse tussengekomen is;
- 18) verhoor³ van CP (commissaris van politie) Michel ADAM, verantwoordelijke voor het politiecommissariaat van SPRIMONT;
- 19) verhoor⁴ van CP (commissaris van politie) Michel HEUSCHEN, directeur operaties van de politiezone SECOVA en officier van bestuurlijke politie (OBP) met wachtdienst op 26 februari 2012;
- 20) verhoor⁵ van HCP (hoofdcommissaris van politie) Thierry MOUREAU, personeelsdirecteur van de politiezone SECOVA, waarnemend korpschef op 26 februari 2012;
- 21) gesprek met CP (commissaris van politie) Frédéric EVRARD, officier belast met de opleiding openbare orde aan de Nationale School voor Officieren;
- 22) gesprek met mevrouw Valérie KEUTERICKX, juriste bij de dienst juridisch advies operaties van de federale politie;
- 23) gesprek met HCP (hoofdcommissaris van politie) Didier WILLEMART, korpschef van de politiezone SECOVA.

4. ANALYSE

4.1. Intelligence led policing

6. De vraag om interventie van een politiedienst op de site van de firma MEISTER BENELUX wordt door het CIC (communicatie- en informatiecentrum) van LUIK doorgegeven aan de ploeg van HINP Magdalena KEIL. De aanvankelijk meegedeelde informatie is weinig precies. HINP KEIL probeert bijgevolg meer details te weten te komen over de mogelijke context van haar interventie alvorens zich ter plaatse te begeven. Ze had al gehoord over het sociaal conflict bij MEISTER BENELUX want ze werkt op de politiepost van SPRIMONT, de gemeente waar dat bedrijf gevestigd is, en dus neemt ze telefonisch contact op met CP ADAM, verantwoordelijke voor het

¹ Dienst Enquêtes P – verslag 201256723 van 29 mei 2012.

² Dienst Enquêtes P – verslag 201259377 van 4 juni 2012.

³ Dienst Enquêtes P – verslag 201259379 van 5 juni 2012.

⁴ Dienst Enquêtes P – verslag 201259380 van 6 juni 2012.

⁵ Dienst Enquêtes P – verslag 201259382 van 7 juni 2012.

politiecommissariaat van SPRIMONT. Hij schetst haar de historiek van het sociaal conflict. Vertrouwend op die bijkomende informatie, gaat HINP KEIL ter plaatse voor een eerste evaluatie van de situatie.

7. Ter plaatse doet HINP KEIL navraag naar de situatie bij de commercieel directeur die zich onmiddellijk aan haar voorstelt, terwijl haar collega spreekt met iemand die zich buiten de site bevindt. Op basis van de ingewonnen informatie past HINP KEIL haar dispositief aan en waakt ze erover dat niemand de site van de onderneming MEISTER BENELUX verlaat of betreedt. Ze verwittigt dan de officier van bestuurlijke politie opdat hij terug zou keren en de leiding zou nemen over het beheer van de gebeurtenis. In afwachting wordt de situatie ter plaatse bevroren.

8. Uit de opeenvolgende onderzoeksdaden blijkt niet dat er op organisatorisch vlak initiatieven genomen zijn om systematisch informatie in te winnen. Er werd geen dispositief in plaats gesteld, er werd geen personeelslid aangeduid, evenmin teruggeroepen, om die sleutelrol te vervullen. Hoewel het gangbaar is die opdracht subsidiair toe te vertrouwen aan de lijnspolitediensten door hen te vragen geregeld verslag uit te brengen over de situatie en alle nuttige informatie mee te delen, is dit ook niet gebeurd. Als gevolg daarvan werd noch de potentiële dreiging van het gooien van molotovcocktails door de werknemers noch de wens van de werknemers die aanwezig waren op de site toen de Duitsers daar aankwamen om klacht in te dienen wegens gewelddaden ter kennis gebracht van de politieverantwoordelijken.

9. De politieverantwoordelijken van de zone SECOVA hebben bovendien niet systematisch onderling alle informatie uitgewisseld waarvan ze kennisnamen tijdens hun respectieve initiatieven. Zo blijkt uit de onderzoeksdaden dat de waarnemend korpschef niet ingelicht werd over de aanwezigheid van verboden wapens in de koffers van de Duitse wagens.

10. Inzake informatiedoorstroming dient de belangrijke rol onderstreept die het CIC LUIK gespeeld heeft, met de goedkeuring van de politiezone SECOVA en overeenkomstig het protocolakkoord dat hen bindt. Het CIC heeft immers de informatie doorgestuurd aan de overheden, de naburige lokale politiezones en de ondersteunende diensten van de federale politie.

4.2. Risicoanalyse

11. De risicoanalyse berust grotendeels op de kwaliteit en de relevantie van de ingezamelde informatie. Gezien de hiervoor gedane vaststelling kon die dus slechts gedeeltelijk verricht worden. De risico's rechtstreeks gebonden aan de aanwezigheid van twee groepen personen met uiteenlopende belangen werden geïdentificeerd en in rekening gebracht bij de inplaatsstelling van het politiedispositief, dat erop gericht was iedereen te verbieden de site van de

onderneming MEISTER BENELUX te betreden of te verlaten. Aan dit risico werd voortdurend aandacht besteed en de evolutie ervan had een invloed op de politie-effectieven die een versperring opwierpen, alsook op hun kledij en hun uitrusting. Niettemin is de tactische keuze betwistbaar want hoewel enkel de aanwezigheid van de militie op de site van de onderneming MEISTER BENELUX aan de basis ligt van de verstoring van de openbare orde, werd het politiedispositief opgetrokken voor de hekken, langs de buitenkant van de site, en was het naar de werknemers gekeerd.

12. De politieambtenaren verhoord in het kader van dit onderzoek werden allen bevraagd over de misdrijven die ze hebben kunnen vaststellen. Daaruit blijkt dat ze verboden wapens gezien hadden, dat er waarschijnlijk een inbreuk was op de wetgeving op de private milities, dat er schade opgemerkt werd aan kasten en automaten en dat de werknemers voor een vreselijke verkeersbelemmering gezorgd hebben en onder meer pallets “gestolen” hebben. De politiematregelen die uit die vaststellingen hadden kunnen voortvloeien, werden echter niet onmiddellijk ten uitvoer gelegd om opportuiniteitsredenen gelinkt aan de context. Een analyse van de risico’s gebonden aan de maatregelen van gerechtelijke politie die zich opdrongen had het mogelijk moeten maken om hun uitgestelde uitvoering te objectiveren in afwachting dat de verschillende parameters waarmee rekening moest worden gehouden gunstiger waren. In die benadering hadden de uitvoering van de maatregelen van gerechtelijke politie en de opzoeking van de informatie nodig voor de vaststellingen bovendien toevertrouwd kunnen worden aan de officieren van gerechtelijke politie die ter plaatse aanwezig waren of aan een specifiek daartoe voorziene gerechtelijke dienst.

13. De risico’s gebonden aan de politieacties gericht op de handhaving van de openbare orde werden gedeeltelijk geëvalueerd. Zo hebben uitgeruste en getrainde politieambtenaren de site omsingeld om over te gaan tot de veiligheidsfouillering van de Duitsers, alvorens ze in hun voertuigen mee te nemen en over te brengen naar het politiecommissariaat van BEAUFAYS. Er waren daarentegen meer vakbondsafgevaardigden dan politieambtenaren om mee te werken aan het doorzoeken van de Duitse wagens, wat het werk bemoeilijkt heeft, spanningen veroorzaakt heeft en de zaak langer heeft doen duren.

14. Met het risico gebonden aan de aanwezigheid van verboden wapens op de site van de onderneming MEISTER BENELUX werd geen rekening gehouden door degenen die er kennis van hadden tijdens het beheer van het conflict. Die wapens werden niet in beslag genomen, zelfs niet buiten het bereik geplaatst van potentiële gebruikers.

15. De werknemers die aanwezig waren toen de Duitse bewakingsfirma aankwam, wilden klacht indienen wegens gewelddaden. De lokale politie is niet onmiddellijk ingegaan op die vraag, die bovendien niet ter kennis gebracht werd van de politieverantwoordelijken. Ze werden verzocht naar de lokale politie van

LUIK te gaan, waar ze gehoord werden en waar hen raad gegeven werd overeenkomstig de instructies van de arbeidsauditeur van LUIK en dan zijn ze teruggekeerd naar de site van PRIMONT, waar met hen een afspraak gemaakt werd om 's anderendaags hun klacht effectief te akteren. Indien er onmiddellijk rekening gehouden was met de verwachting van die slachtoffers, dan had er een sfeer van meer vertrouwen tussen alle werknemers en de politie geschapen kunnen worden, wat de dialoog en de onderhandelingen vergemakkelijkt zou hebben.

4.3. Wettelijk en reglementair kader – betrekkingen met de overheden

16. De politie is opgetreden in het kader van een sociaal conflict. In dat verband en gezien de aanwezigheid van twee bewakingsondernemingen op de site van de onderneming MEISTER BENELUX, dient men zich te buigen over de bepalingen van de wetgeving inzake de private veiligheid¹ die stellen dat het bewakingsondernemingen verboden is om zich in te laten met of tussen te kunnen in een arbeidsconflict. De bewakingsondernemingen die zich op de site van MEISTER BENELUX bevinden, zijn bovendien buitenlandse ondernemingen die niet in het bezit zijn van een vergunning² afgeleverd door de minister van Binnenlandse Zaken. Uit de onderzoeksdaten is niet duidelijk gebleken dat die wettelijke basissen gekend waren door de optredende politieambtenaren. Ze werden hen echter gemeld door de dienst belast met de private veiligheid van de FOD (federale overheidsdienst) Binnenlandse Zaken, die gecontacteerd was door de sociaal bemiddelaar. Tijdens dat telefoongesprek werd gevraagd om de overtreders te identificeren en een proces-verbaal op te maken. Daarbij had verwezen moeten worden naar de wet waarbij de private militias verboden worden³. Wat de openbare orde betreft, had de politie die moeten handhaven overeenkomstig de bepalingen van de wet van 5 augustus 1992⁴ gezien de aanwezigheid van twee groepen van personen met uiteenlopende belangen die bereid waren de confrontatie aan te gaan.

17. Wat de bestuurlijke overheid betreft, wijzen de onderzoeksdaten erop dat ze betrokken waren bij het beheersen van het conflict zodra de eerste informatie in het bezit was van de politiezone SECOVA. HINP KEIL zal de burgemeester van PRIMONT inlichten nog voordat ze naar de onderneming gaat en HCP MOUREAU zal hem op de hoogte houden van het verloop van de situatie en zal hem uitnodigen om zich ter plaatse *de visu* te komen vergewissen van die situatie. In termen van richtlijnen verwachtte de burgemeester enkel dat er zonder geweld een einde gemaakt werd aan het conflict. De politie heeft geen enkele strategie

¹ Wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid, artikel 11.

² Wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid, artikel 2.

³ Wet van 29 juli 1934 waarbij de private militias verboden worden, BS 7 augustus 1934.

⁴ Wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, BS 22 december 1992, artikel 14.

uitgestippeld om het conflict aan te pakken noch ter goedkeuring voorgelegd aan de burgemeester. De gouverneur is ook tussengekomen en heeft zijn diensten aangeboden in de vorm van steun voor het verkrijgen van bijkomende middelen, indien nodig, wat niet gevraagd werd door de leiding van de politiezone SECOVA. De minister van Binnenlandse Zaken heeft rechtstreeks bij de waarnemend korpschef geïnformeerd naar de situatie, alvorens hem te vragen om het maximum te doen om elke vorm van geweld te vermijden en om de personen aanwezig op de site van MEISTER BENELUX te laten evacueren op voorwaarde dat ze geïdentificeerd zijn. Die verzoeken werden nadien niet door de politieleiding ter kennis gebracht van de burgemeester.

18. Wat de gerechtelijke overheid betreft, is het de arbeidsauditeur van LUIK die zich bezighield met de beheersing van het conflict dat zich precies afspeelde op een werkplek. Na te hebben gesproken met de sociaal bemiddelaar, eiste hij, rond 17.00 uur, dat de politiediensten geen vervaardigde stukken en andere machines uit de fabriek lieten vertrekken en dat ze de personen die aanwezig waren op de site van MEISTER BENELUX identificeerden. De magistrate met wachtdienst van het parket te LUIK gaf de arbeidsauditeur de vrije hand om inbreuken vast te stellen. Ingevolge de informatie verspreid op het radiojournaal, vroeg ze in het begin van de avond wel om op de hoogte te worden gehouden van het verloop van de situatie. Aan haar verzoek werd kennelijk geen gevolg gegeven, waardoor ze de volgende ochtend opnieuw contact opnam met de politiezone SECOVA en, op basis van hetgeen haar dan meegedeeld werd, aan die zone vroeg om onmiddellijk de nodige processen-verbaal op te maken.

19. Al die interventies, uitgaande van de bestuurlijke zowel als de gerechtelijke overheid, hebben zeker de politionele benadering van het conflict beïnvloed. Het beheersen van een dergelijke gebeurtenis impliceert een politionele benadering waarin zowel aspecten van bestuurlijke politie als aspecten van gerechtelijke politie verwerkt zijn. Het politieoptreden dat men voor ogen heeft, moet rekening houden met de richtlijnen en de adviezen van de overheden, die indien nodig hiërarchisch ingedeeld moeten worden, en moet dan worden afgetoetst aan de principes van legitimiteit, opportuniteit, doelmatigheid en proportionaliteit (= kompasmodel¹). Het staat niet vast dat het resultaat van die aftoetsing ter kennis gebracht werd van de overheden, evenmin als het resultaat van de uitvoering zelf van de politieactie.

20. Uit de onderzoeksdaden blijkt niet dat alle informatie in het bezit van de politiediensten, meer bepaald inzake “vastgestelde” inbreuken, ter kennis gebracht werd van alle overheden teneinde hen in staat te stellen een standpunt in te nemen.

¹ De politiepraktijksgids 'Gold Commander & Silver Commander. Policing Events. Het strategisch politioneel beheer van gebeurtenissen openbare orde, fiche 33.

4.4. Partnerschappen

21. De ontmoete gesprekspartners hebben dezelfde partners aangehaald, met name de ploegen afkomstig uit naburige politiezones, de versterking gestuurd door de federale politie van BRUSSEL, het CIC LUIK en de CSD (gedeconcentreerde coördinatie- en steundirectie) van de federale politie van LUIK. Die partners hebben uitsluitend meegewerkt aan uitvoerende of ondersteunende taken en opdrachten, daar de politionele aanpak met het oog op de oplossing van het conflict de bevoegdheid is van de leidinggevende officieren van de politiezone SECOVA.

22. De overheden werden ook genoemd als “hiërarchische” partners.

23. Noch de bedrijfsleiding van MEISTER BENELUX, noch de vakbonden, noch de sociaal bemiddelaar worden door de politieleiding beschouwd als partners. Niettemin werden ze in een of andere vorm betrokken bij de onderhandelingen om het conflict op te lossen. Toch blijkt niet dat ze concreet betrokken waren bij de toepassing van het akkoord opdat het een goede afloop zou kennen. Daarenboven lijkt de rol gespeeld door de sociaal bemiddelaar bepalend te zijn geweest zowel door de initiatieven die hij genomen heeft om te trachten het sociaal conflict op te lossen als door de bevoegdheden die hij heeft in dergelijke omstandigheden. Die laatste heeft echter te veel vrijheid van handelen gehad, en heeft ook geprofiteerd van de afwachtende zelfs passieve houding van sommige politieverantwoordelijken, om zich te mengen in de handelingen die uitsluitend onder de bevoegdheid van de politie vallen.

24. Wat de geformaliseerde partnerschappen betreft, bestaat er, naast de ministeriële richtlijn MFO-2¹ betreffende het solidariteitsmechanisme tussen de politiezones inzake versterkingen voor opdrachten van bestuurlijke politie, een protocolakkoord dat de bijstand tussen de naburige zones regelt. Het is trouwens op basis van dat protocolakkoord dat de twee eerste ploegen die aankwamen op de site van MEISTER BENELUX de versterking van hun collega's ingeroepen hebben via het CIC LUIK. Tijdens de onderzoeksdaden werd echter weinig verwezen naar die richtlijn of dat akkoord.

4.5. Middelen en hun inzet

25. Ingevolge een oproep tot interventie van de politie op de site van de firma MEISTER BENELUX zijn twee ploegen snel ter plaatse gegaan. Op basis van de eerste ingezamelde inlichtingen en gezien de komst van de eerste woedende werknemers, hebben de optredende politieambtenaren beslist om de beschikbare ploegen van de naburige zones ter versterking te roepen. Aangezien het bericht de

¹ Ministeriële richtlijn MFO-2 betreffende het solidariteitsmechanisme tussen de politiezones inzake versterkingen voor opdrachten van bestuurlijke politie van 13 april 2012, BS 18 mei 2012.

ronde deed dat werknemers uit verschillende metaalbedrijven gemobiliseerd werden, stelde het CIC LUIK voor om de gecentraliseerde federale reserve in te zetten met een spriewagen en om bijkomende middelen te zoeken, meer bepaald bij de politieploegen die gemobiliseerd waren voor een voetbalwedstrijd op de terreinen van “Standard” in LUIK.

26. Op basis van de taakverdeling vastgesteld door de waarnemend korpschef, was het operationeel en logistiek beheer van de gemobiliseerde troepen voor rekening van de officier van bestuurlijke politie (OBP) met wachtdienst; die dag was dat de directeur operaties van de politiezone SECOVA. De genomen initiatieven, zowel op operationeel als op logistiek vlak, lijken weinig gestructureerd, wat tot logisch gevolg heeft dat de operationele leiding zal toegeven dat ze nooit een goed zicht gehad heeft op de beschikbare middelen, niettegenstaande zij de aflossing van de troepen geregeld heeft. De procedures voor het mobiliseren van middelen lijken weinig gekend te zijn. De communicatiemiddelen werden niet geoperationaliseerd en er werd geen communicatiecentrum opgezet om de hiërarchische lijn te structureren, de contacten te vergemakkelijken, de informatie-uitwisseling te systematiseren en de registratie van richtlijnen en andere sleutelgegevens te garanderen. Aan de aanwezige politietroepen werden weinig taken en opdrachten toevertrouwd, sommige leden van het kader van de politiezone SECOVA verklaren dat ze nooit enige richtlijn gekregen hebben en altijd uit eigen beweging gehandeld hebben. Wat het logistieke aspect betreft, werd, ondanks de duur van de mobilisatie van de troepen, de bevoorrading van de troepen uit het oog verloren zodat de troepen die uit LUIK gekomen waren, koffie en soep hebben laten komen rechtstreeks van hun dienst van oorsprong. Alleen de sectie die moest instaan voor de bewaking van de site naar het einde van de nacht toe kreeg voedsel en drank aangeboden, waarvoor de factuur betaald werd door de politiezone SECOVA.

27. De waarnemend korpschef heeft zijn best gedaan om te onderhandelen met de partijen om een einde te maken aan de sociale onrust die bleef bestaan na de mislukking van de buitengewone ondernemingsraad. Na een nieuwe periode van onderhandelingen werd een akkoord gesloten tussen de partijen. Daarin was voorzien dat de bedrijfsleiding van MEISTER BENELUX en het personeel van de Duitse bewakingsondernemingen de site zouden verlaten in politiewagens zonder gefabriceerde stukken of machines mee te nemen, en nadat de vakbondsafgevaardigden hadden nagegaan of die bepalingen nageleefd werden. De opdracht om dit akkoord tot een goed einde te brengen, werd toevertrouwd aan de directeur operaties van de politiezone SECOVA, die ook OBP met wachtdienst was. Uit de gestelde onderzoeksdaden blijkt dat de opdrachten die voortvloeien uit dat akkoord correct uitgevoerd zijn, met uitzondering van het doorzoeken van de voertuigen, wat gebeurde door de vakbondsafgevaardigden in aanwezigheid van vrij passieve politieambtenaren, en dit niettegenstaande die taak onder de bevoegdheid van een politiedienst valt op grond van de wet van

5 augustus 1992¹ of bij ontdekking op heterdaad². De veiligheidsfouillering van de Duitsers gebeurde snel en correct, net als hun overbrenging naar het politiecommissariaat van BEAUFAYS. Door de configuratie van het terrein ondervond de politie wat moeilijkheden om alles in goede banen te leiden met het oog op een vlot vertrek van de politievoertuigen die de Duitsers wegbrachten, wat kan verklaren waarom sommige projectielen gegooid door de werknemers de politievoertuigen hebben kunnen raken. Zodra de Duitsers overgebracht waren en de werknemers vertrokken waren, had kunnen worden overgegaan tot de vaststellingen, de inbeslagname van verboden wapens die achtergelaten waren in de voertuigen die onder het toezicht van de politie waren gebleven en tot de identificatie van de betrokkenen waarop de overheden aangedrongen hadden. Die daden werden echter niet gesteld.

28. De kledij en de uitrusting van de ter plaatse gekomen politietroepen leverden geen problemen op voor de leiding van de operaties. Die factoren werden daarenboven in aanmerking genomen bij de keuze om het dispositief als een versperring op te stellen voor de ingang van de firma MEISTER BENELUX. Dat dispositief werd immers aangepast naar gelang van de evolutie van de risico's gebonden aan de intenties en de geestesgesteldheid van de werknemers.

29. De opleiding blijkt te hebben volstaan wat betreft de samengestelde eenheden, die de enkele opdrachten die hen toevertrouwd waren tot een goed einde hebben kunnen brengen. Het schoentje wringt op het niveau van de politie-verantwoordelijken. Zij hebben immers geen opleiding gevolgd inzake genegotieerd beheer van de openbare ruimte, met uitzondering van enkele punctuele opleidingen die verband houden met specifieke contexten. Hun beroepservaring ter zake is bovendien beperkt. Die vaststelling op zich kan zeker een verklaring vormen voor een aantal tekortkomingen vastgesteld in het operationeel beheer van de gebeurtenissen.

4.6. Briefings en debriefings

30. Aangezien de gebeurtenis zich onverwacht voordeed, was er geen briefing gepland. Tijdens het beheer van de gebeurtenis konden verscheidene situaties de formalisering van een briefing rechtvaardigen, meer bepaald na afloop van de onderhandelingen. In dat verband werd het onderhandelde akkoord uiteengezet aan de politietroepen die buiten de site van MEISTER BENELUX gebleven waren, voordat hen gevraagd werd een opdracht uit te voeren. Noch de structuur van een manoeuvreplan noch die van een specifiek order³ werd gerespecteerd en

¹ Wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, BS 22 december 1992, artikel 29.

² Wetboek van Strafvordering, artikel 41.

³ De politiepraktijkids 'Gold Commander & Silver Commander. Policing Events. Het strategisch politieel beheer van gebeurtenissen openbare orde, fiches 163 en 164.

de terminologie¹ aangeleerd en gehanteerd binnen de geïntegreerde politie werd evenmin gebruikt.

31. De dag na de feiten werd een debriefing georganiseerd binnen de politiezone SECOVA. Enkel de sleutelpersonen die deelgenomen hebben aan het beheer van de gebeurtenis en die lid zijn van de politiezone SECOVA hebben die bijgewoond. De externe partners waren niet uitgenodigd en hun mening werd ook niet gevraagd. Na afloop van de debriefing werd een verslag opgesteld waarin bepaalde verbeterdomeinen opgesomd zijn maar daar werd tot op heden geen gevolg aan gegeven.

32. De korpschef heeft een intern onderzoek geopend naar het beheer van de gebeurtenis die zich voordeed op de site van MEISTER BENELUX. Onlangs werd een mondelinge samenvatting voorgesteld aan het politiecollege, dat aan de korpschef gevraagd heeft om over te gaan tot een voorafgaand onderzoek lastens een van de twee politieverantwoordelijken.

4.7. Impact op het dagelijks leven van de bewoners

33. In een eerste fase werden de politie-effectieven van de zone SECOVA die ingezet worden voor de dagelijkse interventies gestuurd naar de incidenten die zich voordeden op de site van de firma MEISTER BENELUX. Toen de incidenten losbraken, was echter een aflossing van de ploegen voorzien. Doordat de afgaande ploegen hun prestaties voortzetten, waren er snel extra effectieven voorhanden. Met de komst van de samengestelde eenheden uitgerust voor de handhaving van de openbare orde, konden de interventieploegen geleidelijk aan weggestuurd worden om zich opnieuw te wijden aan hun oorspronkelijke opdracht ten dienste van de burgers. De interventieploegen van de naburige zones die versterking geboden hadden, werden ook geleidelijk aan bedankt voor bewezen diensten.

34. Tijdens het onderzoek werd vastgesteld dat het aspect van de dagelijkse werking van de gemeenschapsgerichte politiezorg enigzins uit het oog verloren werd, maar noch de burgers noch het CIC LUIK hebben geklaagd over problemen gebonden aan een niet-interventie of aan een onveiligheidsgevoel dat ontstaan zou zijn.

35. De impact van het beheer van de gebeurtenissen op het dagelijks leven van de burgers kan als verwaarloosbaar bestempeld worden aangezien de incidenten zich voordeden op een industrieterrein, op een zondagnamiddag. Er was minimale hinder voor de maatschappij, ook al kon het imago van de politie geschaad lijken

¹ De politiepraktijkids 'Gold Commander & Silver Commander. Policing Events. Het strategisch politieel beheer van gebeurtenissen openbare orde, hoofdstuk 5.

door de berichtgeving in de pers die vooral wees op eventuele tekortkomingen of fouten.

5. CONCLUSIE(S) EN AANBEVELING(EN)

5.1. Conclusies

36. De feiten die zich voordeden op de site van de firma MEISTER BENELUX zijn terug te voeren tot een belangenconflict tussen de werknemers die beletten dat het beroepsmateriaal wordt weggehaald en het bedrijf bezetten en de directie die eigenaar is van de goederen. Elke partij in het conflict heeft laakbare handelingen gesteld die het optreden rechtvaardigen van de politiediensten, die snel ter plaatse waren. Zij hebben terecht voorrang gegeven aan de bijstand en de bescherming van personen en aan de handhaving van de openbare orde. De politiediensten hebben er zich van onthouden met geweld tussen te komen en gaven de voorkeur aan een beveiligde evacuatie van de Duitse militie, maar verwaarloosden daarbij het gerechtelijk luik.

37. Over 't geheel genomen, is, op het vlak van bestuurlijke politie, het politioneel beheer van de onverwachte gebeurtenis op de site MEISTER-BENELUX in een zeer gevoelige maatschappelijke context goed afgelopen. Zonder een oordeel te vellen over de rol die de overheden gespeeld hebben, hoewel die het politieoptreden bepaalt en beïnvloedt, dient onderstreept dat de adviezen en richtlijnen uitgevaardigd door die overheden als leidraad gediend hebben voor de politieleiding. Geweld kon worden vermeden en het sociaal klimaat werd gevrijwaard zodat er nog gehoopt kan worden op het behoud van de werkgelegenheid op de site. Wat de gerechtelijke politie betreft, hebben de politiediensten daarentegen niet de daden gesteld die ze hadden moeten stellen. Er werd niet overgegaan tot identificatie van de aanwezigen noch tot inbeslagname van de verboden wapens, niettegenstaande, gezien het verloop van de situatie, die daden op zeker ogenblik gesteld hadden kunnen worden zonder een negatieve impact te hebben op het globale beheer van de gebeurtenis.

38. Er werden onvoldoende mensen en middelen ingezet om informatie te verzamelen. Bijgevolg werden heel wat inlichtingen niet ter kennis gebracht van de politieverantwoordelijken noch van de overheden. De daaruit voortvloeiende risicoanalyse kon slechts gedeeltelijk verricht worden, wat gelukkig geen rechtstreekse gevolgen gehad heeft voor het politieoptreden dat gericht was op het oplossen van het conflict.

39. De partners, die al dan niet als dusdanig erkend worden door de politieverantwoordelijken, hebben allen op hun niveau een rol gespeeld in het kader van het beheer van het conflict, hetzij tijdens de onderhandelingen, hetzij bij de uitvoering van de akkoorden. Het ware echter aangewezen geweest om

sommigen van hen meer verantwoordelijkheidsbesef bij te brengen door ze concreet te betrekken bij de uitvoering van het gesloten akkoord teneinde de strikte naleving van dat akkoord te garanderen. Wat de samengestelde eenheden ordehandhaving betreft, had hun technisch advies voor het manoeuvreplan gevraagd kunnen worden alsook de modaliteiten van de uit te voeren opdrachten.

40. Vermeldenswaardig is het werk dat het CIC LUIK verricht heeft om, onder meer, de middelen ter versterking te mobiliseren, door snel en uit eigen beweging te handelen op basis van de informatie die hem vooral door de eerste ploegen ter plaatse gemeld werd. In dat verband hebben de onderzoeksdaden geen zekerheid geboden over het feit of de modaliteiten om een beroep te doen op versterking daadwerkelijk gekend waren door de verantwoordelijke operaties van de politiezone SECOVA. Wel zeker is dat hij noch de mechanismen beschreven in de MFO-2 of in het protocolakkoord tot regeling van de interzonale solidariteit noch de modaliteiten voor het terugroepen van personeel uitdrukkelijk kon omschrijven.

41. De opdrachten die, in weinig academische termen, toevertrouwd waren aan de ploegen in versterking, werden blijkbaar correct uitgevoerd, met uitzondering van het doorzoeken van de Duitse wagens dat *de facto* gebeurde door de vakbondsafgevaardigden voor de ogen van politieambtenaren die onvoldoende in aantal waren en zich vrij passief gedroegen.

42. Een bondige analyse van de basisopleiding van officieren van politie verstrekt door de Nationale School voor Officieren toont aan dat de thema's die opdoken tijdens het beheer van de gebeurtenissen die zich voordeden op de site van MEISTER BENELUX aan bod komen, met uitzondering van de bevoegdheden van een sociaal bemiddelaar. Op diezelfde thema's werd ook teruggekomen in de cursus "Gold Commander and Silver Commander" waaraan officieren van politie kunnen deelnemen. De voortgezette opleiding genaamd "juridische vraagstukken, casestudy's" is ook een pragmatische kennisbron gebaseerd op de analyse van meegemaakte gevallen die elke deelnemer in staat stellen om reacties aan te leren om punctuele, buitengewone of crisissituaties te beheren.

43. Deze conclusies zijn geformuleerd op basis van onderzoeksdaden gesteld in het kader van een bestuurlijke toezichtsofdracht bevolen door het Vast Comité P en uitgevoerd door zijn Dienst Enquêtes. Ze kunnen eventueel gewijzigd worden nadat het Vast Comité P inzage gehad heeft in de gerechtelijke dossiers die thans nog lopende zijn.

5.2. Aanbevelingen

44. Uit de analyse van het politieel beheer van de feiten die zich voordeden op de site van MEISTER BENELUX blijkt dat de vastgestelde tekortkomingen in

wezen van individuele aard zijn. Bijgevolg zou het goed zijn om de volgende zaken aan te bevelen:

- 1) teneinde de intrinsieke competenties van de verantwoordelijke officieren van de politiezone SECOVA te vergroten, in het kader van hun evaluatie een doelstelling formuleren in termen van te volgen opleidingen inzake genegotieerd beheer van de openbare ruimte;
- 2) de debriefing binnen de politiezone SECOVA vervolledigen met deze analyse om er nadien lessen uit te trekken zoals:
 - de noodzaak om snel een “commandopost” te openen om de informatie te centraliseren, de politieactie te coördineren door erover te waken dat de contactmogelijkheden ruim verspreid worden (telefoonnummers, radiofrequentie, ...);
 - in een of andere vorm, *in tempore non suspecto*, de gekregen of gegeven bevelen en richtlijnen registreren;
 - een politieambtenaar aanduiden als verantwoordelijke voor het verzamelen van informatie;
 - de opdrachten duidelijk verdelen tussen de politieverantwoordelijken (operaties, logistiek, info, gerechtelijk, ...) teneinde hen individueel verantwoordelijk te maken;
 - ...
- 3) in het kader van de basisopleiding van officieren, in de module “wettelijk en reglementair referentiekader” gegeven door de Nationale School voor Officieren te vermelden welke bevoegdheden de sociaal bemiddelaar heeft om passend te reageren;
- 4) in het kader van de schriftelijke neerslag (specifieke aspecten) van de opleiding “Gold Commander and Silver Commander”, overwegen om geval per geval de inhoud van de opleiding “juridische problemen in het kader van het beheer en van de coördinatie van gebeurtenissen in het domein van de openbare orde”, gegeven door de dienst juridisch advies operaties van de federale politie (DGS/DSJ-AJO), op te nemen;
- 5) teneinde het competentie- en kennisniveau te verbeteren, het initiatief veralgemenen dat werd genomen door de CSD (gedeconcentreerde coördinatie- en steundirectie) van de federale politie van CHARLEROI en erin bestaat om punctueel een beroep te doen op de dienst juridisch advies operaties om over gevallen die zich hebben voorgedaan in het arrondissement of elders inzake het beheer van gebeurtenissen informatie te verstrekken tijdens de vergaderingen CSD – politiezones; *in casu*, zou kunnen worden overwogen om inlichtingen te verstrekken over de rol en de bevoegdheden van de bewakingsondernemingen bij culturele, sportieve en sociale evenementen. In dat verband zou ook de hulp van de Nationale School voor Officieren overwogen kunnen worden.

6. BIJLAGEN

45. Bijlage: Ontwerp van onderzoeksplan

BIJLAGE 1

ONTWERP VAN ONDERZOEKSPLAN

Overeenkomstig de wens van de heer Raadsheer DEJEHANSART, werd een stappenplan uitgewerkt met alle voorziene onderzoeksdaden. Dit ontwerp van onderzoeksplan is het gevolg van een eerste inzameling van inlichtingen die onmiddellijk beschikbaar zijn bij de politiediensten ingevolge de incidenten die zich op 26/02/2012 hebben voorgedaan bij de onderneming MEISTER BENELUX.

1. BASISINSTRUMENT

Zoals beslist tijdens de plenaire vergadering van 08/03/2012¹, zal het model dat opgemaakt is om het politieel beheer van een gebeurtenis te evalueren, gebruikt worden als onderzoeksstramien.

2. BEHANDELDE THEMA'S

Wij zullen het politieel beheer van de feiten die zich hebben voorgedaan in het kader van het sociaal conflict op de zetel van de onderneming MEISTER BENELUX op 26/02/2012 in zijn geheel behandelen, met bijzondere aandacht voor de volgende aspecten:

- 1) de opleiding van de politiekaders inzake het beheer van een sociaal conflict;
- 2) de rol van de bewakingsondernemingen in het kader van het beheer van een sociaal conflict;
- 3) de interactie van de richtlijnen uitgaande van de bestuurlijke en van de gerechtelijke overheid die tegelijkertijd uitgevoerd moeten worden door de politiediensten;
- 4) de rol en de bevoegdheden van de sociaal bemiddelaar gezien hun impact op het politieoptreden;
- 5) het gebrek aan identificatie van elk lid van de private militie;
- 6) de problematiek van de inbeslagname van verboden wapens tijdens een sociaal conflict;

3. GESPREKSPARTNERS

Op het niveau van de lokale politie:

¹ Notulen van de plenaire vergadering van het Vast Comité P van 08/03/2012 – punt 4.2.

- 1) de korpschef (thans gedetacheerd bij het SAT Binnenlandse Zaken);
- 2) de wnd. korpschef;
- 3) de directeur operaties, OBP met wachtdienst op de dag van de feiten;
- 4) de HINP, hoofd van de eerste ploeg ter plaatse;
- 5) de officier die de leiding heeft over het commissariaat van SPRIMONT belast met de opvolging van het sociaal conflict.

Bij de federale politie:

- 1) de leiding van het CIC en de coach in functie op 26/02/2012;
- 2) de officier met permanentie van de DirCo van LUIK;
- 3) de officier met permanentie van DAO op 26/02/2012;
- 4) de Nationale School voor Officieren;
- 5) de dienst juridisch advies operaties.

De sociaal bemiddelaar

De procureur des Konings van LUIK en de arbeidsauditeur van LUIK

De burgemeester van SPRIMONT

De vakbondsmedewerkers die ter plaatse aanwezig waren op 26/02/2012

De FOD Binnenlandse Zaken – dienst private veiligheid

4. ONDERZOEKSDADEN

Wij zullen gesprekken of verhoren afnemen op basis van de vragen van het analyseschema van het evaluatiemodel van het politieel beheer van een gebeurtenis.

5. RAPPORTAGE

Na afloop van de voorgestelde onderzoeksdaten zal er een globaal verslag opgesteld worden op basis van het standaardstramien. De analyse zal enerzijds betrekking hebben op het globaal beheer van de gebeurtenis in drie perioden (voor, tijdens, na) en, anderzijds, op de daarmee samenhangende en specifieke thema's waarvan sprake in punt 2 van dit document. De analyse zal kracht bijgezet worden door conclusies en de formulering van eventuele aanbevelingen.

6. TIMING

Eind juni 2012, onder voorbehoud van de beschikbaarheid van onze gesprekspartners.